

Uchwała Nr LXVI/1262/2006
Rady Miejskiej w Kielcach
z dnia 27 lipca 2006 roku

w sprawie ustanowienia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Na podstawie art. 23 ust. 4 i art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087), art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, Nr 175, poz. 1457 i z 2006 r. Nr 17, poz. 128) oraz art. 4 ust. 1 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 190, poz. 1606 i Nr 267, poz. 2253) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Ustanawia się obszar chronionego krajobrazu o nazwie „Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu”, zwany dalej KOChK, o łącznej powierzchni ok. 3.550 ha, położony na terenie miasta Kielce w powiązaniu przyrodniczym z systemem obszarów chronionych w województwie, obejmujący:

- 1) Dolinę Bobrzy o powierzchni ok. 660 ha,
- 2) Dolinę Sufragańca o powierzchni ok. 650 ha,
- 3) Dolinę Silnicy o powierzchni ok. 950 ha,
- 4) Grzbiet Szydłówkowski o powierzchni ok. 360 ha,
- 5) Dolinę Lubrzanki o powierzchni ok. 930 ha.

§ 2.

Opis położenia, obszaru i granic KOChK wraz z mapą w skali 1 : 20 000 zawiera załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3.

W granicach obszaru wydziela się cztery strefy krajobrazowe różniące się zakresem działań ochronnych, obejmujące:

- A - tereny dolin rzecznych i cieków wodnych, narażone na zalewanie wielkimi wodami, pełniące funkcje korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi,
- B - tereny ekosystemów leśnych, istniejącej i planowanej do urządzenia zieleni miejskiej, cmentarzy oraz ogrodów działkowych,
- C - tereny rolne oraz istniejącej i planowanej zabudowy,
- D - tereny ekosystemów leśnych posiadające wysokie wartości przyrodnicze i krajobrazowe, przez wiele lat funkcjonujące jako tereny zamknięte z uwagi na wykonywanie zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa.

§ 4.

Ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

1) na terenach części KOChK stanowiących wydzielone strefy krajobrazowe oznaczone literami A, B, C

- a) zachowanie istniejących i utworzenie nowych form ochrony przyrody na obszarze KOChK;
- b) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- c) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- d) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej;
- e) zachowanie w maksymalnym stopniu w stanie zbliżonym do naturalnego dolin rzek;
- f) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz zwartych zadrzewień śródpolnych i zakrzewień występujących w ewidencji gruntów jako tereny oznaczone symbolem Lz,
- g) kształtowanie i rozwój terenów zieleni celem stworzenia ciągłości systemu przyrodniczego miasta dla poprawy warunków życia mieszkańców, wypoczynku i rekreacji;
- h) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych w systemie powiązań przyrodniczych;
- i) ograniczenie niekorzystnego wpływu barier ekologicznych;
- j) ochrona walorów krajobrazowych oraz zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- k) ograniczenie negatywnego wpływu zabudowy i działalności gospodarczej na krajobraz;
- l) zachowanie układów, zespołów i obiektów zabytkowych, stanowisk archeologicznych oraz miejsc pamięci narodowej.

2) na terenach części KOChK stanowiącej wydzieloną strefę krajobrazową oznaczoną literą D:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz zwartych zadrzewień śródpolnych i zakrzewień występujących w ewidencji gruntów jako tereny oznaczone symbolem Lz.

§ 5.

1. Na terenach części KOChK stanowiących wydzielone strefy krajobrazowe A i B zakazuje się :

- a) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- b) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- c) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- d) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- e) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

f) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

2. Na terenach części KOChK stanowiących wydzieloną strefę krajobrazową D zakazuje się:
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

§ 6.

Nadzór nad KOChK powierza się Dyrektorowi Wydziału Ochrony Środowiska

§ 7.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 8.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

§ 9.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Tomasz Bogucki

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr LXVI/1262/2006
Rady Miejskiej w Kielcach
z dnia 27 lipca 2006 roku
w sprawie ustanowienia
Kieleckiego Obszaru Chronionego
Krajobrazu.

**Opis położenia, obszaru i granic
Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
wraz z mapą w skali 1 : 20 000**

Obszar miasta Kielce charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi, historyczno – kulturowymi i rekreacyjno – wypoczynkowymi, na które składają się:

- ustanowione formy ochrony przyrody,
- tereny o wysokich wartościach geobotanicznych,
- tereny leśne,
- obudowane zielenią doliny rzeczne w dużym stopniu w stanie nie przekształconym,
- zróżnicowane systemy terenów zieleni (parki, ogrody działkowe, cmentarze),
- chronione wartości krajobrazu (bogata strukturalnie rzeźba terenu, atrakcyjne ciągi i punkty widokowe),
- istniejące i planowane zbiorniki wód powierzchniowych,
- chronione zbiorniki wód podziemnych,
- zasoby dziedzictwa kulturowego,
- tereny i obiekty wypoczynku i rekreacji.

Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny miasta pod nazwą: Dolina Bobrzy, Dolina Sufragańca, Dolina Silnicy, Grzbiet Szydłowski i Dolina Lubrzanki. Główne powiązania przyrodnicze z ustanowionym systemem obszarów chronionych stanowią doliny rzeczne, które wraz z terenami przylegającymi (lasy, zieleń miejska, cmentarze, ogrody działkowe, tereny rolne, zabudowa niskiej intensywności) pełnią funkcje korytarzy ekologicznych, jako biocentra różnorodności gatunkowej flory i fauny. Tereny obejmujące wzniesienia charakteryzują się wysokimi walorami krajobrazowymi. W obrębie ich występują płaszczyzny, ciągi i punkty widokowe, z których roztaczają się malownicze rozległe panoramy na tereny miasta i Gór Świętokrzyskich. Pomimo ogromnego naporu antropopresji z terenów silnie zurbanizowanych, zagrażających wartościom przyrodniczym i krajobrazowym, tereny te stwarzają wyjątkową szansę na prawidłowe (zgodne z polityką ekorozwoju) atrakcyjne zagospodarowanie przestrzenne miasta.

W granicach poszczególnych terenów wchodzących w obręb Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wyróżniają się cztery strefy krajobrazowe o zróżnicowanych ekosystemach, dla których w zależności od istniejącego i planowanego zagospodarowania określonego w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kielce” należy przyjąć i dostosować zakres działań ochronnych. Wyznaczone strefy krajobrazowe obejmują:

- A - tereny dolin rzecznych i cieków wodnych, narażone na zalewanie wielkimi wodami oraz pełniące funkcje korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi,
- B - tereny ekosystemów leśnych, istniejącej i planowanej do urządzenia zieleni miejskiej, cmentarzy oraz ogrodów działkowych,

C - tereny rolne oraz istniejącej i planowanej zabudowy,

D - tereny ekosystemów leśnych posiadających wysokie wartości przyrodnicze i krajobrazowe, przez wiele lat funkcjonujące jako tereny zamknięte z uwagi na wykonywanie zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa.

Według opracowanych dokumentacji przyrodniczych dotyczących szaty roślinnej miasta, strefy krajobrazowe posiadają bogatą mozaikę siedlisk florystycznych oraz towarzyszącym im zbiorowisk roślinnych, co znajduje odzwierciedlenie w składzie flory naczyniowej. Zinwentaryzowano tu 1095 dziko rosnących gatunków roślin naczyniowych, w tym: 80 gatunków podlegających całkowitej ochronie, 18 gatunków podlegających ochronie częściowej oraz 90 gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem. Występuje tu 11 podstawowych grup siedliskowych, w których trzon stanowią rośliny wchodzące w skład 4 grup siedliskowych: antropogenicznych zbiorowisk synantropijnych, naturalnych zbiorowisk leśnych i zaroślowych, na wprost naturalnych zbiorowisk wilgotnych i świeżych łąk, kserotermicznych muraw oraz ciepłolubnych zbiorowisk okrajkowych. Wzdłuż rzek Bobrzy, Sufragańca i Lubrzanki oraz w górnym odcinku Silnicy występują zbiorowiska o charakterze zaroślowym (*Alnetea glutinosea*, *Salicetea purpureae*) z udziałem wierzb wąskolistnych i szerokolistnych oraz olszy czarnej i topoli białej, wzbogaconych gatunkami zielnymi oraz bylinami nadwodnymi, a wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych spotykane są płaty roślinności szuwarowo-bagiennej (*Phragmitetea*) oraz nadwodnej (*Bidentetea tripartiti*). Ponadto w obrębie den dolin rzecznych występują różne postacie łąk z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, a w dolinach rzek Bobrzy i Lubrzanki płaty roślinności z gatunkami torfowiskowymi. Częściowo strefy pokryte są zbiorowiskami leśnymi z klasy *Quercu-Fagetea* i *Vaccinio-Piceetea*. Suche siedliska nawapienne występują w obrębie wzniesień (Pasma Kadzielniańskie), gdzie charakteryzują się obecnością półnaturalnych zbiorowisk muraw kserotermicznych (*Festuco-Brometea*) i ciepłolubnej roślinności okrajkowej z *Trifolio-Geranietea sanguinei*. U podnóża wzniesień oraz na piaszczystych obszarach nadrzecznych spotyka się niewielkie płaty roślinności muraw napiaskowych z klasy *Sedo-Scleranthetea*. Dużą powierzchnię w obrębie stref zajmują zbiorowiska siedlisk synantropijnych (ruderalnych i segetalnych), narażonych na mechaniczne uszkodzenia roślin. Ruderalne siedliska dolin rzecznych charakteryzują się obecnością fitocenozy z *Bidentetea tripartiti* i *Isoeto-Nanojuncetea*, a pola uprawne obfitują w zespoły roślinności segetalnej, np. *Vicetum tetraspermae*, *Aphano-Matricarietum*, *Consolido-Brometum*, *Papaveretum argemones* z klasy *Secalietea*.

Występująca fauna wykazuje bardzo silne związki ze strefami krajobrazowymi oraz z poszczególnymi siedliskami roślinnymi. Według opracowanych dokumentacji dotyczących świata zwierząt na terenie miasta, stwierdzono występowanie w obrębie stref krajobrazowych Obszaru:

- 39 gatunków ssaków, z czego 21 objętych ochroną ścisłą, częściową i czynną,
- 188 gatunków ptaków, w tym 115 gatunków lęgowych, z czego 41 gatunków objętych jest ochroną,
- 6 gatunków gadów, w tym 3 gatunki chronione i zagrożone wyginięciem,
- 13 gatunków płazów, w tym 7 gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem.

1. Część Obszaru funkcjonująca z Doliną Bobrzy.

Obszar obejmuje zachodnie części miasta (rejon Dobromyśla, Zalesia i Białogonu) funkcjonalnie związane z doliną rzeki Bobrzy oraz z ujściami jej lewobrzeżnych dopływów : rzeki Sufraganiec i rzeki Silnicy. W części południowej graniczy i powiązany jest z ustanowionym Chęcińsko – Kieleckim Parkiem Krajobrazowym, a w części wschodniej z Enklawą Parku Karczówka – Szczukowskie Góry. Pod względem fizycznogeograficznym obejmuje wschodnią wyniesioną część Grzbieta Jaworzniańskiego zbudowanego z wapieni

dewońskich, a na pozostałym terenie zachodnią część wyerodowanej Doliny Białogońskiej, którą z kierunku północnego na południe przecina rzeka Bobrza. Obszar doliny rzeki narażony jest na zalewanie wodami powodziowymi.

W tej części Obszaru wysokie wartości przyrodniczo – krajobrazowe reprezentuje strefa łąkowo – wodna obejmująca fito- i zoocenozy terenów otwartych związanych z doliną rzeki Bobrzy oraz strefa leśna ciągnąca się wzdłuż doliny wraz z ogrodem działkowym przy ulicy Janowskiej. Wymienione ciągi wypełnia strefa polno – łąkowa i strefa zurbanizowana obejmująca zwartą zabudowę Białogonu, Dobromyśla i Zalesia. Rozległy teren częściowo przekształconej doliny posiada duże walory geobotaniczne. Charakteryzuje się różnicowaniem siedlisk roślinności (torfowiskowa, łąkowa, szuwarowa, bagienna, wodna, zaroślowa i inne), gdzie spotyka się wiele gatunków (licznych jak na obszar miejski) prawnie chronionych i rzadkich. Cenne gatunki roślin występują na oczkach wodnych i starorzeczach między stawami w Białogonie a Szczukowskimi Górkami, na których wykształcają się płaty roślinności wodnej i bagiennej, a zwłaszcza malowniczy i piękny zespół „lilii wodnej” z obecnością rzadkich gatunków rdestnic, wywłócznika, grążela żółtego i grzybienia białego. Należy tu stwierdzić, że obszar zlikwidowanych Stawów Białogońskich posiadał najlepiej zachowane zbiorowiska wodne i bagienne w Górach Świętokrzyskich. Kolejnym obszarem o wysokich walorach geobotanicznych jest fragment przełomowej doliny Bobrzy w Słowiku. Wymienioną szatę roślinną uzupełniają siedliska borów mieszanych sosnowo – dębowych, zieleń łęgowa oraz zespoły roślinności kserotermicznej w obrębie wzniesień. Opisana strefa łąkowo – wodno – leśna pełni funkcję korytarza ekologicznego i zalicza się do najbardziej interesujących obiektów przyrodniczych miasta. Ponadto wzbogaca ją znaczna ilość ustanowionych pomników przyrody i proponowanych do takiej ochrony (grupy drzew pomnikowych). Wymienione siedliska stanowią cenne miejsca bytowania i lęgów 117 gatunków ptaków (89 gatunków łęgowych), w tym 12 gatunków objętych ochroną: świstun, podgorzałka, błotniak łąkowy, kropiatka, łączak, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy i czarny, jarzębatka, muchołówka mała, gąsiorek i czeczotka. Są one korzystne do rozmnażania i rozwoju ssaków, gadów i płazów. Występuje tu wiele gatunków świata zwierząt, w tym gatunki chronionych: ssaków – kret, ryjówka aksamitna i malutka, rzęsorek rzeczek, nocek wąsatek i rudy, karczownik ziemnowodny, mysz zaroślowa, badyłarka; gadów – jaszczurka zwinka i żyworodna, gniewosz plamisty oraz żmija zygzakowata; płazów – traszka grzebieniasta, kumak nizinny, żaba moczarowa, rzekotka drzewna, ropucha zielona. Ponadto występują tu gatunki entomofauny wodnej i malakofauny: ślimaki i małże. Przedstawione powyżej walory florystyczne i faunistyczne tej części Obszaru mogą zostać wzbogacone z chwilą planowanego odtworzenia Stawu Białogońskiego.

Teren posiada duże walory kulturowe liczące się nie tylko w regionie, ale również w kraju. Szczególna koncentracja zabytków występuje na terenie Białogonu, gdzie zachowały się pozostałości Zakładów Białogońskich z lat 1814-39 oraz układ przestrzenny osiedla przyfabrycznego - powstałego równolegle z zakładami. Całość objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej, w tym teren zakładu i jego sąsiedztwo podlega dodatkowo ochronie archeologicznej (stanowisko "Białogon"), w związku z występowaniem tu reliktyw hut miedzi, ołowiu i srebra, mielerzy i kuźnic oraz urządzeń hydrotechnicznych, funkcjonujących od schyłku XVI wieku. Zakłady znane jako "Huta Aleksandra", rozbudowane staraniem Stanisława Staszica, a później - Ksawerego Druckiego-Lubeckiego, przewidziane były jako główny ośrodek przemysłu metalowego ówczesnego Królestwa Polskiego. Wzdłuż ulic wybiegających promieniście z placu przyfabrycznego zlokalizowanych jest ponad 20 charakterystycznych wolnostojących domów pracowniczych dla urzędników i robotników - głównie z lat 1824-37. Fragment pierwotnego placu przyfabrycznego zajmuje od drugiej dekady XX wieku dominanta wartościowego architektonicznie zespołu zabytkowego drewnianego kościoła parafialnego z roku 1917, zaprojektowanego w stylu zakopiańskim.

Drugi fragment placu wypełnia niewielki park z pomnikiem Stanisława Staszica wśród starodrzewia. Ponadto w krajobrazie kulturowym tej części Obszaru wyróżniają się pozostałości parku folwarcznego w Nałęczowie, z pomnikowymi okazami starodrzewu, zespół drewnianego dworku z otaczającym ogrodem i parkiem (również z pomnikowym starodrzewem) w Dobromyślu oraz w rozwidleniu Bobrzy i Sufraగాńca nieczynny już drewniany młyn "Pietraszki" - zbudowany w roku 1921, następcą serii młynów znanych tu od XVI wieku.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego tereny w rejonie Zalesia zostały częściowo przeznaczone do wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności. Planuje się tu również budowę nowej drogi relacji Szczukowskie Górkki – Białogon oraz odbudowę Białogońskiego zbiornika wodnego.

Główne antropopresje dla terenu wiążą się z intensywną urbanizacją terenów miejskich, silnie napierającą w kierunku doliny Białogońskiej. Również bardzo uciążliwe jest oddziaływanie komunikacji, a szczególnie przecinającej teren ulicy Krakowskiej, głównych ulic i tras kolejowych, z czym wiążą się problemy zanieczyszczeń, a także istnienia barier ekologicznych utrudniających funkcjonowanie korytarza ekologicznego jakim jest dolina rzeki Bobrzy.

Najważniejszą funkcją terenu jest ochrona wód powierzchniowych w rzece Bobrzy, ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP – Kielce, jak i strefy ochrony pośredniej dla ujęcia w Białogonie zaopatrującego znaczną część miasta w wodę. Obszar doliny rzeki Bobrzy narażony jest na zalewanie wielkimi wodami powodziowymi przez co został wyłączony z zabudowy. Granica zalewania wielkimi wodami stanowi zarazem linię nieprzekraczalnej zabudowy miasta.

2. Część Obszaru funkcjonująca z Doliną Sufraగాńca.

Obszar obejmuje dwa północno – zachodnie tereny miasta funkcjonalnie związane z doliną rzeki Sufraగాńca i jej lewobrzeżnego dopływu rzeki Sufraగాńczyka. Pierwszy rozciąga się wzdłuż dolin od Gruchawki, przez Niewachłów do rejonu Szczukowskich Górek i Czarnowa Rządowego, a w skład drugiego wchodzi tereny północnych stoków Góry Dalni i Góry Grabina. W części południowej obydwa tereny graniczą i są powiązane z ustanowionym Chęcińsko – Kieleckim Parkiem Krajobrazowym (Enklawa Parku Karczówka – Szczukowskie Górkki). Wzdłuż granicy administracyjnej miasta teren powiązany jest przyrodniczo i krajobrazowo z ustanowionym Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Pod względem fizycznogeograficznym obszar obejmuje część mezoregionu Gór Świętokrzyskich i położony jest w strefie dolinnej (stanowiącej jądro synkliny niewachłowskiej), pomiędzy Pasmem Kostomłockim na północy i Pasmem Kadzielniańskim na południu.

W rejonie Gruchawki i Niewachłowa dolina rzeki Sufraగాńczyka wraz z zalesionym wzgórzem Buk oraz osadnikiem popiołów Elektrociepłowni Kielce stanowi fragment Obszaru o wysokich walorach przyrody. Obejmuje on tereny występowania naturalnych lasów (buczyn) z dorodnym drzewostanem i otwartych wilgotnych łąk, którym towarzyszą lasy sosnowo – jodłowe, a w miejscach bardziej wilgotnych na dnie doliny – lasy olchowe o charakterze łągowych i niskich grądów. Występują tu również zróżnicowane siedliska roślinności szuwarowej, bagiennej, wodnej i zaroślowej. W wymienionych siedliskach występuje wiele gatunków roślin chronionych i rzadkich (ciemnyca zielona, lilia złotogłów, tojad dzióbaty, mieczyk dachówkowaty, rosiczka okrągłolistna, widłaki i inne). Pozostały teren od Niewachłowa do Czarnowa w obrębie doliny Sufraగాńca charakteryzuje się umiarkowanymi walorami geobotanicznymi. Występują tu wilgotne łąki i lasy sosnowe o charakterze ubogich borów świeżych, z rzadko pojawiającymi się gatunkami roślin chronionych. W rejonie stoków Góry Dalni i Grabiny występuje roślinność o charakterze muraw kserotermicznych oraz

ciepłolubnych zarośli, z licznymi chronionymi gatunkami kalcyfilnymi. Ponadto szatę roślinną terenu wzbogaca duża ilość ustanowionych pomników przyrody i proponowanych do takiej ochrony (grupy drzew pomnikowych) oraz zieleń ogrodów przydomowych. W bliskim rejonie Gruchawki (gm. Miedziana Góra) istnieje leśny rezerwat przyrody Sufraganiec chroniący dobrze zachowany i typowy fragment boru mieszanego.

Wymienione siedliska w obrębie Obszaru wraz z osadnikiem popiołów EC Kielce stanowią cenne miejsca bytowania i lęgów 126 gatunków ptaków (89 gatunków lęgowych), w tym 14 gatunków objętych ochroną: błotniak łąkowy, kobczyk, sieweczka obrożna, biegus zmienny, batalion, łączak, rybitwa rzeczna, zimorodek, lerka, podróżniczek, jarzębatka, muchołówka mała, gąsiorek i czeczotka. Są to tereny korzystne do rozmnażania i rozwoju ssaków, gadów i płazów. Występuje tu wiele gatunków świata zwierząt, w tym gatunki chronionych: ssaków – kret, ryjówka aksamitna i malutka, rzęsorek rzeczek, nocek wąsatek i rudy, karlik malutki, karczownik ziemnowodny, mysz zaroślowa, wiewiórka pospolita; gadów – jaszczurka zwinka i żyworodna, żmija zygzakowata; płazów – traszka grzebieniasta, kumak nizinny, żaba moczarowa, rzekotka drzewna, ropucha zielona, ropucha paskówka, grzebiuszka ziemna. Doliny Sufragańczyka i Sufragańca zachowały charakter cennych ekologicznych stref łąkowo – wodnych, pełniących ważną funkcję korytarza ekologicznego, gdzie wraz z przylegającymi strefami leśnymi stanowią w dużym stopniu nie przekształcony fragment przyrodniczo – krajobrazowy obszaru miasta. Wzdłuż korytarza ekologicznego układ ten uzupełnia strefa polno – łąkowa z istniejącą zabudową w formie ulicówek.

Na całym obszarze dominuje obecnie zabudowa współczesna, niemniej można tu spotkać obiekty zabytkowe oraz o cechach zabytkowych. Funkcjonuje tu kościół parafialny pod wezwaniem MB Częstochowskiej zlokalizowany przy skrzyżowaniu ul. Batalionów Chłopskich i ul. Malików oraz w Niewachlowie nad Sufragańcem przy ulicy Łódzkiej zlokalizowana jest murowana z cegły kapliczka św. Jana Nepomucena z XIX wieku (z zachowaną dużą figurą świętego). Ponadto występują tu dwa stanowiska archeologiczne: XVII-XIX- wieczne stanowisko huty miedzi i ołowiu w Niewachlowie w rejonie ulicy Miedzianej oraz stanowisko „Jarząbek” (ślady osadnictwa), zlokalizowane w rejonie ulicy Jarząbek. Zachowanymi pozostałościami historycznej huty jest zarys dawnego, dużego stawu, fragmenty grobli ziemnej, po której prowadzi ulica Miedziana, oraz resztki żużlisk miedzi po południowej i zachodniej stronie stawu.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego miasta teren planuje się w małym stopniu przekształcić na cele budownictwa mieszkaniowego (niska intensywność), a w ujściowym odcinku rzeki Sufragańczyk zamierza się wybudować zbiornik wodny o takiej samej nazwie.

Główne antropopresje dla Obszaru wiążą się z intensywną urbanizacją terenów miejskich w rejonie Czarnowa, silnie napierającą w kierunku doliny rzeki Sufraganiec. W części północnej miasta zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie istniejące i planowane obiekty przemysłowe (w tym Elektrociepłownia Kielce) mogą stworzyć zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych i atmosfery. Także bardzo uciążliwe jest oddziaływanie komunikacji, a szczególnie przecinającej teren ulicy Łódzkiej oraz trasy kolejowej Kielce - Częstochowa, z czym wiążą się problemy zanieczyszczeń, a także barier ekologicznych, utrudniających funkcjonowanie korytarza ekologicznego doliny rzeki Sufraganiec.

Najważniejszą funkcją terenu jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem ściekami bytowymi i przemysłowymi pochodzącymi z domków jednorodzinnych i obiektów przemysłowych, ściekami deszczowymi spływającymi z dróg (obwodnica) i ulic oraz ochrona wód podziemnych, z uwagi na położenie terenu w strefie zasilania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP – Kielce (obszary ochrony). Obszary dolin rzek Sufragańczyka i Sufragańca narażone są na zalewanie wielkimi wodami

powodziowymi przez co zostały wyłączone z zabudowy. Granica zalewania wielkimi wodami stanowi zarazem w terenie linię nieprzekraczalną zabudowy miasta.

3. Część Obszaru funkcjonująca z Doliną Silnicy.

Obszar przebiega przez centralne tereny miasta i funkcjonalnie związany jest z doliną rzeki Silnicy. Pod względem fizycznogeograficznym obejmuje część Gór Świętokrzyskich, reprezentowanych przez fragmenty twardzielcowych pasm zbudowanych z węglanowych skał dewońskich, rozdzielonych doliną rzeki Silnicy. Wypływająca z Pasma Masłowskiego (Góra Sosnowica) rzeka, płynie na południe przez miasto doliną strukturalną utworzoną na wychodniach skał mniej odpornych (łupki lub mniej odporne wapienie). Przecina ona wzniesienia Pasma Masłowskiego oraz zachodnią część Grzbietu Szydłowskiego i Pasma Kadzielniańskie. Od miejsca przecięcia Pasma Kadzielniańskiego (ulica Krakowska) skręca na zachód i płynie przez Dolinę Białogońską, gdzie koło Białogonu uchodzi do rzeki Bobrzy. Ponadto w obrębie Pasma Kadzielniańskiego teren obejmuje częściowo południowe stoki Góry Karczówka, Kadzielnę oraz poszczególne wzniesienia rozciągające się na wschód, łącznie ze wzniesieniem Psich Górek.

W części północnej graniczy on z ustanowionym Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu, a w rejonie Doliny Białogońskiej graniczy oraz jest powiązany przyrodniczo i krajobrazowo z Chęcińsko – Kieleckim Parkiem Krajobrazowym (na południu) i z jego Enklawą Karczówka – Szczukowskie Górkę (na północy). W granicach terenu istnieje ustanowiony w 1962 r. rezerwat przyrody nieożywionej Kadzielnia o powierzchni 0,6 ha, którego przedmiotem ochrony jest grupa skał wapiennych o malowniczej morfologii, odsłoniętych w wyniku dawnej eksploatacji.

W obszarze wysokie wartości przyrodniczo – krajobrazowe reprezentuje strefa łąkowo – wodna obejmująca fito- i zoocenozy terenów otwartych związanych z górną i dolną częścią doliny rzeki Silnicy oraz strefa leśna i zadrzewiona ciągnąca się wzdłuż doliny wraz z parkami miejskimi i ogrodami działkowymi. Wymienione ciągi częściowo wypełnia strefa zurbanizowana obejmująca zwartą zabudowę miasta. Szata roślinna jest zróżnicowana, miejscami o dużych walorach przyrodniczych. Wzdłuż rzeki Silnicy występują trzy odcinki charakterystyczne pod względem stanu zachowania roślinności. W odcinku górnym od północnej granicy administracyjnej miasta do zalewu na Szydłówniku (najmniej przekształconym przez człowieka) wykształciły się różnorodne zbiorowiska leśne, torfowiskowe i wilgotnych łąk. W krajobrazie doliny dominują małe fragmenty lasów łąkowych, niskich grądów i fragmenty olsów, a partie zboczowe zajmują małe zbiorowiska lasów szpilkowych i borów mieszanych. Dno doliny oprócz formacji leśnych (lasy olchowe) zajmują otwarte zbiorowiska wilgotnych łąk oraz fragmenty torfowisk, z wieloma gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych (ciemnieszka zielona, lilia złotogłów, tojad dzióbaty, czosnek niedźwiedzi, mieczyk dachówkowaty, roszciska okrągłolistna, storczyki, widłaki i wiele innych gatunków). Wraz z biegiem rzeki na dnie doliny coraz częściej w miejsce łąk wykształcają się zbiorowiska łąk kośnych.

Odcinek doliny Silnicy od zalewu do ulicy Solnej stanowi najmniej atrakcyjny fragment rzeki, z uwagi na przebieg przez zurbanizowany obszar miasta. Wody rzeki w tym rejonie zasilane są ściekami, co powoduje, że ten odcinek jest w dużym stopniu pozbawiona życia biologicznego. Występująca szata roślinna ma charakter synantropijny i zlokalizowana jest w formie grup drzew wzdłuż trwale utwardzonych ciągów spacerowych i rowerowych (malowniczych krajobrazowo).

Na pozostałym odcinku aż do Białogonu, dolina Silnicy charakteryzuje się różnym stanem przekształceń przez człowieka. Miejscami ma ona charakter synantropijny w obrębie którego pojawiają się zbiorowiska łąkowe, którym towarzyszą rzadsze elementy florystyczne. Cennym elementem szaty roślinnej na tym odcinku doliny są utworzone parki miejskie i

ogród zamkowy, z dorodnym pielęgnowanym drzewostanem, w którym występują rzadkie gatunki drzew i krzewów. Wysokie walory przyrodnicze posiadają też drzewostany zlokalizowane w obrębie cmentarzy komunalnych przy ulicy Ściegienego oraz ciepłolubna roślinność o charakterze muraw kserotermicznych porastająca wapienne skałki na Kadzielni i Psich Górkach. Teren Psich Górki przeznacza się do utworzenia użytku ekologicznego. Szatę roślinną terenu wzbogaca duża ilość ustanowionych pomników przyrody i proponowanych do takiej ochrony, zwarta zieleń leśna i parkowo-rekreacyjna w rejonie Stadionu na Pakoszu oraz zieleń ogrodów działkowych. W rejonie południowo-wschodnich stoków Góry Karczówki (ul. Karczówkowska) projektuje się utworzenia Świętokrzyskiego Ogrodu Botanicznego. Wszystkie wymienione tereny są cenne dla lęgów ptaków, w tym wodno – błotnych (zalew, staw miejski z parkiem) oraz tworzą dogodne warunki miejsc bytowania, rozmnażania i rozwoju płazów, gadów, drobnych ssaków, entomofauny wodnej i malekofauny: ślimaki i małże. Stanowią one miejsca bytowania i lęgów 131 gatunków ptaków (89 gatunków lęgowych), w tym 18 gatunków objętych ochroną: nur czarnoszyi, bączek, bocian czarny, kobczyk, drzemlik, mewa mała, rybitwa rzeczna i czarna, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, czarny, białoszyi i średni, lerka, podróżniczek, jarzębatka, gąsiorek i czeczotka. Są one korzystne do rozmnażania i rozwoju ssaków, gadów i płazów. Występuje tu wiele gatunków świata zwierząt, w tym gatunki chronionych: ssaków – jeź, kret, ryjówka aksamitna i malutka, rzęsorek rzeczek, nocek wąsatek i rudy, mroczek późny, karlik malutki, borowiec wielki, gacek brunatny, mopek, karczownik ziemnowodny, mysz zaroślowa, wiewiórka pospolita, łasica; gadów – jaszczurka zwinka, żmija zygzakowata; płazów – traszka grzebieniasta, żaba moczarowa, rzekotka drzewna, ropucha zielona, grzebiuszka ziemna.

Obszar i jego bliski rejon jest fragmentem miasta posiadającym duże walory kulturowe i zasoby dziedzictwa kulturowego, liczące się nie tylko w regionie, ale również w kraju. Występują tu obiekty i zespoły zabytkowe: Pałac Biskupów Krakowskich z odbudowanym ogrodem włoskim, bazylikowy kościół katedralny NMP, murowany pałacyk Zielińskiego, Kadzielnia jako amfiteatr, drewniany dworek Laszczyków, Park Miejski (jeden z pierwszych w Polsce parków publicznych), cmentarz Stary z XIX-XX wieku, kościół drewniany z XIX wieku w Dąbrowie, pałacyk-willa dyrektora gimnazjum, kalwaryjskie kapliczki Męki Pańskiej od parku wzdłuż ulicy Karczówkowskiej, międzywojenne założenie parkowo-rekreacyjne od Domu PWiWF do terenów na Stadionie włącznie (Park XX-lecia Niepodległości), skwer koło katedry po historycznej kanonii sieradowickiej i późniejszej cerkwi z XIX/XX wieku. Znaczna część zabytków z tego terenu podlega szczególnej ochronie konserwatorskiej przez wpisanie do rejestru dóbr kultury. Tereny istniejących tu koncentracji zabytków objęte są strefą ochrony konserwatorskiej (Wzgórze Zamkowe, miejski układ urbanistyczny) i ochroną wglądów krajobrazowych (jak na przykład w rejonie Karczówki) oraz w części objęte są dodatkowo strefami ochrony archeologicznej (zwłaszcza rejon kolegiaty romańskiej). Występuje tu skupisko muzeów o randze krajowej i ponadregionalnej. W granicach Obszaru występuje wiele miejsc pamięci narodowej i miejsc historycznych, zarówno w formie obiektów jak i terenów, w tym upamiętnionych pomnikami lub płytami pamiątkowymi.

W krajobrazie Obszaru wybijają się punkty i ciągi widokowe zlokalizowane przy ulicy Sikorskiego, na Kadzielni i Psich Górkach, z których roztaczają się malownicze, szerokie i dalekie panoramy miasta oraz wzniesień Gór Świętokrzyskich.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego tereny w małym stopniu przeznacza się do wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności. Planuje się w rejonie ulicy Warszawskiej oraz Pakosza budowę odcinków nowych dróg dla usprawnienia układu komunikacyjnego miasta. Częściowo tereny w rejonie istniejącego Zalewu na Szydłótku i Stadionu na Pakoszu oraz przy Karczówce przeznacza się pod zabudowę usług rekreacji, sportu i wypoczynku. Rozwój tego rodzaju usług bezpośrednio w obrębie miasta stworzy

dogodne miejsca dla wypoczynku ludności i znacznie rozwinie działania na rzecz wzbogacenia walorów krajobrazowych obszaru. Ponadto w rejonie ulicy Witosza projektuje się budowę zbiornika wodnego Podstefaniec.

Główne antropopresje dla terenu wiążą się z intensywną urbanizacją terenów miejskich, silnie napierającą w kierunku doliny Silnicy. Także bardzo uciążliwe jest oddziaływanie komunikacji, a szczególnie przecinającej teren ulicy Warszawskiej i Krakowskiej, głównych ulic i tras kolejowych, z czym wiążą się problemy zanieczyszczeń, a także tworzenia barier ekologicznych utrudniających funkcjonowanie korytarza ekologicznego jakim jest dolina rzeki Silnicy. Znaczną barierę ekologiczną w ciągu doliny tworzy na odcinku Al. IX Wieków Kielc do ulicy Solnej zwarta zabudowa śródmieścia.

Najważniejszą funkcją terenu jest ochrona wód powierzchniowych w rzece Silnicy, ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP – Kielce, jak i strefy ochrony pośredniej dla ujęcia w Białogonie zaopatrującego znaczną część miasta w wodę. Obszar doliny rzeki Silnicy narażony jest na zalewanie wielkimi wodami powodziowymi przez co został wyłączony z zabudowy. Granica zalewania wielkimi wodami stanowi zarazem w terenie linię nieprzekraczalnej zabudowy.

4. Część Obszaru funkcjonująca w obrębie Grzbietu Szydłowskiego.

Dygasińskiego, Góry Szydłowskiej (328,1 m npm) i Świniej Góry (346,2 m npm). W części wschodniej (wzdłuż granicy administracyjnej) graniczą one oraz są powiązane z ustanowionym Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Pod względem fizycznogeograficznym obszar obejmuje część Gór Świętokrzyskich (Pasma Szydłowskie) reprezentowanych przez twardzielcowe wzniesienia zbudowane z osadów dewońskich (wapienie płytowe oraz łupki). Cały obszar stanowi mało przekształcony fragment krajobrazowy miasta, jedynie z zabudową mieszkaniową wzdłuż ulic: Szydłówek Górny, Bęczkowskiej i usługową przy ulicy Radomskiej oraz rejonem ogrodów działkowych. W krajobrazie wybijają się liczne punkty i ciągi widokowe, z których roztaczają się we wszystkich kierunkach malownicze, szerokie i dalekie panoramy miasta oraz poszczególnych pasm Gór Świętokrzyskich.

Szata roślinna na powyższym terenie jest uboga i ma wyłącznie charakter synantropijny. Związana jest z kształtowaną roślinnością parku, nie uprawianych pól i łąk oraz samosiejkami zadrzewień i zakrzewień. W rejonie Świniej Góry szatę roślinną kształtują uprawiane rozległe ogrody działkowe, stanowiące miejsce wypoczynku znacznej liczby ludności miasta oraz niewielki fragment lasu. W obniżeniu dolinnym ciągnącym się wzdłuż ogrodów działkowych występują ciekawe zbiorowiska roślinności wilgotnych łąk. Wymienione tereny stanowią miejsca bytowania i lęgów 119 gatunków ptaków (64 gatunków lęgowych), w tym 17 gatunków objętych ochroną: kania ruda, bielik, błotniak stawowy, orzeł przedni, drzemlik, sokół wędrowny, bekasik, dubelt, lelek, zimorodek, dzięcioł biało-grzbiety, lerka, płochacz halny, muchołówka białoszyja, gąsiorzek i czeczotka. Są one korzystne do rozmnażania i rozwoju ssaków, gadów i płazów. Występuje tu gatunki chronionych: ssaków – jeż, kret, ryjówka aksamitna i malutka, karlik malutki, borowiec wielki, gacek brunatny, mysz zaroślowa, wiewiórka pospolita, łasica; gadów – jaszczurka zwinka, żmija zygzakowata; płazów – żaba moczarowa, grzebiuszka ziemna.

Wschodnia część Grzbietu Szydłowskiego jest najmniej zasobnym terenem w elementy dziedzictwa kulturowego. Wyróbiska występujące na południowym i wschodnim stoku Świniej Góry są świadkami historycznej eksploatacji rudy żelaza oraz późniejszego wydobycia kwarcytów dolnodewońskich.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego obszar ten za wyjątkiem parku, ogrodów działkowych, obniżeń cieków wodnych oraz projektowanych terenów wprowadzenia zieleni, przeznaczają się do wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności.

Planuje się też budowę odcinków nowych dróg dla usprawnienia układu komunikacyjnego miasta.

Główne antropopresje dla terenu wiążą się z intensywną urbanizacją terenów miejskich wzdłuż Al. Solidarności i ulicy Radomskiej oraz ulicy Warszawskiej silnie napierającą w kierunku terenów cennych krajobrazowo. Także bardzo uciążliwe jest oddziaływanie ruchu komunikacyjnego wzdłuż trasy wylotowej na Warszawę, z czym wiążą się problemy zanieczyszczeń i hałasu. Najważniejszą funkcją terenu jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem ściekami deszczowymi spływającymi z dróg oraz ochrona wód podziemnych, z uwagi na położenie terenu w strefie ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – Kielce oraz w strefie zasilania zbiornika.

5. Część Obszaru funkcjonująca z Doliną Lubrzanki.

Obszar obejmuje trzy oddzielne wschodnie i południowe tereny miasta związane bezpośrednio z doliną rzeki lub położone w obrębie jej zlewni.

Pierwszy rozległy rozciąga się od Wietrzni przez Zagórze, Nowy Folwark, Domaszowice, po Cedro – Mazur i Mójczę. Cały obszar stanowi mało przekształcony fragment krajobrazowy miasta, jedynie z zabudową mieszkaniową i częściowo usługową o cechach wiejskich. W części wschodniej obejmuje on dolinę rzeki Lubrzanki wraz ze zbiornikiem wód powierzchniowych „Mójcza”, która graniczy i jest powiązana z ustanowionym Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu. W granicach Obszaru istnieje ustanowiony w 1999 r. rezerwat przyrody nieożywionej Wietrznia o powierzchni 17,95 ha, którego przedmiotem ochrony są resztki wzgórza w Paśmie Kadzielniańskim z wyrobiskiem wapieni dewońskich. Na północ od rezerwatu w celu zachowania walorów przyrodniczych zbiornika wodnego o powierzchni 1 ha (ze zróżnicowanymi biotopami) został ustanowiony użytek ekologiczny. Część terenów w rejonie Folwarku stanowią ogródki działkowe, a Cedro-Mazur cmentarz komunalny. Pod względem fizycznogeograficznym Obszar położony jest w obrębie wzniesień Pasma Kadzielniańskiego rozciągającego się w kierunku Domaszowic, zbudowanego z wapieni dewońskich, jako osiowy fragment synkliny kieleckiej, która w kierunku południowym przechodzi w antyklinę dymińską zaznaczoną wychodniami skał staropaleozoicznych. Pozostałe tereny przylegające do Pasma obejmują fragment Doliny Kielecko – Łagowskiej.

Szata roślinna w obrębie Pasma jest niezbyt atrakcyjna geobotanicznie i w dużej części ma wyłącznie charakter synantropijny. Związana jest z roślinnością uprawianych pól oraz zadrzewieniami i zakrzewieniami powstającymi w wyniku sukcesji naturalnej, a w obrębie wierzchołków wzniesień występują płaty roślinności kserotermicznej. Dolina Lubrzanki wraz z przylegającym kompleksem leśnym stanowi malowniczy krajobraz okalający fragment wschodniej granicy Kielc. Spotyka się tutaj roślinność łąkową o różnym stopniu wilgotności, wodną, szuwarową, bagienną i zaroślową. Podobna roślinność występuje w dolinie bocznej ciekupadającego do rzeki (Zagórka). Wymieniona roślinność charakteryzuje się bogactwem florystycznym oraz występowaniem gatunków roślin chronionych i zagrożonych wyginieciem. Układ dolin zachował charakter cennej ekologicznie strefy łąkowo – wodnej, pełniącej ważną funkcję korytarza ekologicznego, gdzie wraz z przyległą strefą leśną stanowi w dużym stopniu nie przekształcony fragment przyrodniczo – krajobrazowy obszaru miasta. Wzdłuż korytarza ekologicznego układ ten uzupełnia strefa polno – łąkowa z istniejącą zabudową w formie ulicówek oraz rejonu ogrodów działkowych i cmentarza. Wszystkie wymienione tereny są cenne dla lęgów ptaków, w tym wodno – błotnych (zbiorniki wodne, doliny) oraz tworzą dogodne warunki miejsc bytowania, rozmnażania i rozwoju płazów, gadów, drobnych ssaków, entomofauny wodnej i malekofauny: ślimaki i małże. Stanowią one miejsca bytowania i lęgów 134 gatunków ptaków (96 gatunków lęgowych), w tym 12 gatunków objętych ochroną: bocian biały,

świstun, błotniak stawowy i zbożowy, rybołów, drzemlik, kropiatka, zimorodek, dzięcioł czarny, lerka, gąsiorek i czeczotka. W rejonie rezerwatu „Wietrznia”, użytku ekologicznego, zbiornika „Mójcza”, Zagórki i doliny Lubrzanki występuje wiele gatunków zwierząt, w tym gatunki chronione: ssaków – jeż, kret, ryjówka aksamitna i malutka, rzęsorek rzeczek, nocek rudy, mroczek późny, borowiec wielki, karczownik ziemnowodny, badylarka, mysz zaroślowa, wiewiórka pospolita, łasica; gadów – jaszczurka zwinka, gniewosz plamisty (Wietrznia), żmija zygzakowata; płazów – traszka grzebieniasta, kumak nizinny, żaba moczarowa, rzekotka drzewna, ropucha zielona oraz gatunek endemiczny kumaka o cechach pośrednich, z przewagą cech kumaka górskiego.

W obrębie wierzchowin wzniesień Pasma Kadzielniańskiego zaznaczają się liczne punkty i ciągi widokowe, z których roztaczają się we wszystkich kierunkach malownicze, szerokie i dalekie panoramy miasta oraz poszczególnych pasm Gór Świętokrzyskich. Ponadto rejon doliny Lubrzanki jest pięknym miejscem rekreacyjnym dla mieszkańców Kielc.

Druga i trzecia część Obszaru uzupełnia powiązania krajobrazowe i przyrodnicze terenów w obrębie zlewni rzeki Lubrzanki. Tereny położone są w rejonie Bukówki i Dyminy, gdzie przylegają do granicy ustanowionego Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego (Bukówka) oraz Chęcińsko – Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, jako otuliny Parku i Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dyminy). Obszar w Bukówce zachował krajobrazowo cenny charakter strefy leśnej, a w rejonie Dyminy obejmuje strefę polno – łąkową. W tych rejonach za wyjątkiem gatunków wodnych, świat zwierząt jest podobny do przedstawionego jego opisu w części pierwszej.

Obszar z enklawami rejonu Bukówki i Dyminy jest ubogi w zabytki objęte ewidencją i rejestrem konserwatorskim, natomiast posiada stosunkowo liczne obiekty o cechach zabytkowych i miejsca związane z historycznym osadnictwem oraz techniką. Wśród uznanych zabytków wyróżnia się drewniana kaplica z połowy XIX wieku pod wezwaniem Matki Boskiej - usytuowana w Zagórzcu Górnym oraz rozległy zespół koszar 4 Pułku Legionów "Bukówka", wybudowanych w latach 1928-35.

W kierunkach zagospodarowania przestrzennego Obszar w niewielkim stopniu przeznaczony jest do wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności. Planuje się budowę odcinków nowych dróg dla usprawnienia układu komunikacyjnego miasta. Częściowo tereny w rejonie rezerwatu Wietrznia i zbiornika Mójcza, przeznaczony jest pod zabudowę usług rekreacji, sportu i wypoczynku. Rozwój tego rodzaju usług bezpośrednio w obrębie miasta stworzy dogodny teren dla wypoczynku ludności i znacznie rozwinie działania na rzecz wzbogacenia walorów krajobrazowych obszaru. Ponadto projektuje się powiększenie zbiornika wodnego Mójcza.

Główne antropopresje dla terenu wiążą się z intensywną urbanizacją terenów miejskich, silnie napierającą w kierunku doliny Lubrzanki oraz krajobrazowo cennych wzniesień. Także bardzo uciążliwe jest oddziaływanie komunikacji, a szczególnie przecinającej teren ulicy Sandomierskiej, jako drogi krajowej oraz ulicy Ściegiennej, z czym wiążą się problemy zanieczyszczeń, hałasu, a także barier ekologicznych utrudniających funkcjonowanie powiązań przyrodniczych.

Najważniejszą funkcją terenu jest ochrona wód powierzchniowych w rzece Lubrzance, ochrona Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP – Kielce i Gałęzice – Borków, jak i stref ochrony pośredniej ujęć wody. Obszar doliny rzeki Lubrzanki narażony jest na zalewanie wielkimi wodami powodziowymi, przez co został wyłączony z zabudowy. Granica zalewania wielkimi wodami stanowi zarazem w terenie linię nieprzekraczalną zabudowy.

OPIS GRANIC KIELECKIEGO OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

1. Granica części Obszaru funkcjonującego z Doliną Bobrzy.

Granica obejmuje teren miasta od przecięcia wiaduktu kolejowego z ulicą Krakowską w Słowiku, skąd biegnie w kierunku północno-zachodnim przez Zalesie wzdłuż linii kolejowej oraz ulicami Przegony i Łopuszniańska do granicy administracyjnej z gminą Piekoszów (jako wspólna granica z ustanowionym Chęcińsko – Kieleckim Parkiem Krajobrazowym). Stąd skręca na północ pokrywając się z granicą administracyjną miasta i dochodzi do rzeki Bobrzy, a następnie wzdłuż rzeki na południe w kierunku Białogonu i dalej na wschód 250 m odcinkiem rzeki Silnicy do drogi polnej (ul. Skibińskiego - wspólna z enklawą Parku Karczówka – Szczukowskie Górk). Ulicą Skibińskiego biegnie w kierunku południowym (obejmując zwartą zabudowę Białogonu) do ulicy A. Fredry, a następnie tą ulicą i ulicą Jaskółczą do ulicy Krakowskiej. Stąd dalej na południe przez rondo i ulicę Na Ługach do granicy lasu, którego skrajem skręca w kierunku południowo-zachodnim do wiaduktu kolejowego w Słowiku, gdzie zamyka się opisywany teren. Wzdłuż granicy lasu odcinek ten stanowi zarazem granicę Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego.

2. Granica części Obszaru funkcjonującego z Doliną Sufragańca.

W obręb Doliny Sufragańca wchodzi dwie oddzielne części terenu miasta, które przylegają do północnej granicy Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego, stanowiącego Enklawę Parku Karczówka – Szczukowskie Górk oraz do granicy Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Granica pierwszej części terenu rozpoczyna się od skrzyżowania ulic Machnowickiej i Jarząbek, skąd biegnie w kierunku zachodnim ulicą Machnowicką do granicy administracyjnej z gminą Piekoszów. Od tego miejsca skręca na północ ulicą Pradło, a następnie biegnie zachodnią i północną granicą administracyjną miasta do linii kolejowej Kielce – Warszawa (zbiornik osadnikowy EC Kielce). Potem w kierunku południowo – wschodnim wzdłuż bocznic kolejowej do EC Kielce oraz skrajem obszaru leśnego do ulicy Hubalczyków, obejmując hałdę mas ziemnych. Wzdłuż ulicy Hubalczyków granica skręca na południe i dochodzi do ulicy Łódzkiej, gdzie obejmuje grunty Nadleśnictwa Kielce. Od ulicy Łódzkiej biegnie w kierunku północnym po zachodnim skraju enklawy leśnej do ulicy Piaseczny Dół, a następnie tą ulicą w kierunku zachodnim do ulicy Przęsłowej. Stąd ulicą Przęsłową skręca na południe i dochodzi do ulicy Łódzkiej, gdzie biegnie jej skrajem do ulicy Lisiej. Następnie przebieg granicy odbywa się w kierunku zachodnim ulicą Lisią i ulicą Batalionów Chłopskich. Od zachodniej części zwartej zabudowy ulicy Batalionów Chłopskich granica skręca na południe drogą polną do enklawy leśnej i po jej stronie wschodniej dochodzi do linii kolejowej Kielce – Częstochowa. W rejonie tym przekracza linię kolejową w kierunku południowym gdzie dochodzi do cieku wodnego, a następnie jego brzegiem do ulicy Piekoszowskiej i ulicy Jarząbek. Dalej biegnie w kierunku południowym ulicą Jarząbek do skrzyżowania z ulicą Machnowicką, gdzie zamyka się opisywany teren.

Granica drugiej części terenu rozpoczyna się od ulicy Białogońskiej (miejsce przebiegającej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia), skąd w kierunku północno – wschodnim łukiem obejmującym stok Góry Grabina dochodzi do następnej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia. Dalej przebiega trasą linii w kierunku wschodnim do Głównego Punktu Zasilania zlokalizowanego przy ulicy Podklasztornej. Wymienioną ulicą biegnie w kierunku południowym do skrzyżowania z ulicą Bernardyńską, a dalej ulicą Bernardyńską w kierunku zachodnim. W rejonie skrzyżowania z ulicą Grabinów granica skręca na północ drogą polną do linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia i w kierunku zachodnim wzdłuż trasy linii do ulicy Białogońskiej, gdzie zamyka się opisywany teren.

3. Granica części Obszaru funkcjonującego z Doliną Silnicy.

Granica obejmuje teren miasta rozpoczynający się od odcinka rzeki Silnicy położonego 250 m na wschód od jej ujścia do rzeki Bobrzy, skąd biegnie w kierunku północnym drogą polną do skraju lasu w rejonie ulicy Siedem Źródeł. Następnie przebieg granicy odbywa się w kierunku wschodnim skrajem lasu do ulicy Bernardyńskiej. Potem skręca na północ wzdłuż ulicy i dochodzi do ulicy Świętej Barbary. W miejscu tym granica skręca na wschód i biegnie wzdłuż ulicy Świętej Barbary (skrajem lasu Karczówki) do ulicy Podklasztornej, a następnie tą ulicą w kierunku północnym do ogrodzenia południowego Centrum Onkologii. Wymieniony odcinek granicy stanowi zarazem południową granicę Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego – Enklawa Parku Karczówka - Szczukowskie Górki. Dalej biegnie południowym ogrodzeniem Centrum Onkologii do ulicy Jagiełłońskiej, którą skręca na południe do północnego ogrodzenia Hali Sportowej. Stąd wzdłuż ogrodzenia skręca na zachód do ulicy Podklasztornej i dalej biegnie ulicą Gipsową oraz północną granicą zwartej zabudowy osiedla Karczówka do ulicy Ołowianej. Następnie w kierunku południowym ulicami : Ołowianą, Kryształową i Mokłą do ulicy Krakowskiej, a potem w kierunku wschodnim wzdłuż południowej strony ulicy Krakowskiej do ulicy Grzybowej. Wzdłuż ulicy Grzybowej skręca na południe do linii kolejowej Kielce – Kraków, a następnie wzdłuż trasy w kierunku wschodnim (omijając zwartą zabudowę) poprzez ulicę Zagonową do mostu przy ulicy Krakowskiej. Przecinając rondo przebiega wzdłuż brzegu rzeki Silnicy, ulicą Bp. Cz. Kaczmarka do ronda ulicy Ogrodowej oraz ulicami Paderewskiego i Solną do Plant. Następnie wzdłuż ciągu spacerowego Planty w kierunku północnym do al. IX Wieków Kielc oraz ulicą Okrzei do ulicy Mostowej, którą wzdłuż zabudowy dochodzi do ulicy Jesionowej. Północną stroną ulicy Jesionowej biegnie do ulicy Zagnańskiej i tą ulicą do skrzyżowania z ulicą Witosa. W rejonie tym granica skręca na wschód i biegnie ulicą Witosa do ulicy Warszawskiej, a następnie jej wschodnią stroną oraz polną drogą (zabudowa Kozi Lasek) do północnej granicy administracyjnej miasta. Dalej biegnie granicą administracyjną miasta do ulicy Radomskiej, wzdłuż której skręca w kierunku południowym i następnie ulicami Północną, Szybownicową i Starogórką do ulicy Sikorskiego. Od skrzyżowania ulic skręca na zachód i biegnie północną stroną ulicy Sikorskiego, przecina ulicę Warszawską, biegnie wzdłuż południowej granicy ogrodów działkowych oraz zwartej zabudowy oś. Związkowiec do ulicy Orkana. Stąd ulicą Kłonową biegnie w kierunku południowym do ulicy Jesionowej i do tamy zalewu, następnie ulicami Topolową, Wojewódzką, Jaworową oraz wzdłuż zwartej zabudowy miasta dochodzi do al. IX Wieków Kielc. Dalej granica biegnie wzdłuż Plant nad Silnicą i dochodzi do ulicy Solnej, w rejonie której obejmuje zabudowę Wzgórza Zamkowego wraz z parkami miejskimi (ulice: Staszica, Kapitulna, Jana Pawła i Ogrodowa). Następnie biegnie wzdłuż ulicy Spacerowej oraz generalnie w kierunku wschodnim ulicami : Gagarina, Ściegiennego, Spokojną, Langiewicza, Mała Zgoda, Skalistą, Wojska Polskiego, Zakopiańską i Wilczą, gdzie skręca w kierunku północnym wzdłuż zabudowy do ulicy Wojska Polskiego. Dalej granica biegnie 140 m odcinkiem wzdłuż ulicy, a następnie skręca na południe wzdłuż drogi dojazdowej i ogrodzenia obiektu handlowego do ulicy Prendowskiej. Stąd biegnie w kierunku zachodnim ulicą Kochanowskiego (obejmując teren Psich Górek) i przecina ulicę Skalną wzdłuż północnej części zabudowy mieszkaniowej do ulicy Czechowskiego. Dalej granica biegnie ulicami: Czachowskiego, Wapiennikową, Ściegiennego oraz wzdłuż ogrodzenia cementarza dochodzi do ulicy Szczepaniaka. Stąd biegnie w kierunku południowym ulicą Szczepaniaka i al. Na Stadion do ulicy Kusocińskiego, a następnie drogą leśną (granicą Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego) w kierunku Białogonu do ulicy Biesak. Potem wzdłuż granicy terenu leśnego granica biegnie do linii kolejowej Kielce – Kraków, przecina ją w rejonie stacji Białogon i dochodzi do ulicy Krakowskiej. Stąd biegnie w kierunku zachodnim

północną stroną ulicy Krakowskiej do ulicy Jaskółczej, wzdłuż której skręca na północ i biegnie ulicą Fredry, strefą zwartej zabudowy Białogonu oraz ulicą Skibińskiego przechodzącą w drogę polną do rzeki Silnicy, gdzie zamyka się opisywany teren.

4. Granica części Obszaru funkcjonującego w obrębie Grzbietu Szydłowskiego.

W obręb Grzbietu Szydłowskiego wchodzi dwie oddzielne części terenu miasta przylegające od strony wschodniej do ulicy Radomskiej i alei Solidarności, łączące się z ustanowionym Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

Granica pierwszej części terenu rozpoczyna się na wysokości os. Na Stoku skąd biegnie w kierunku północnym skrajem ulicy Radomskiej do granicy administracyjnej miasta. Od tego punktu skręca na wschód i granicą administracyjną miasta dochodzi do ulicy Radomskiej, gdzie zamyka się opisywany teren.

Granica drugiej części terenu rozpoczyna się na wysokości północnego skraja os. Bocianek skąd ulicą Kasprowicza i linią prostą biegnie w kierunku zachodnim do ulicy Konopnickiej i ulicy Warszawskiej, od której skręca w kierunku wschodnim ulicą Szydłówek Górny. Od końca ulicy biegnie południowym skrajem zabudowy os. Słoneczne Wzgórze obejmując Park im. A. Dygasińskiego do Al. Solidarności, a dalej północno - wschodnim skrajem alei Solidarności i ulicy Radomskiej do granicy administracyjnej miasta. Następnie granicą administracyjną miasta (okalając ogrody działkowe) dochodzi na południu do ulicy Zwierzynieckiej. W rejonie tym granica skręca na zachód i biegnie ulicą Zwierzyniecką oraz drogą polną do ulicy Świętokrzyskiej. Wymienioną ulicą dochodzi do obiektów Akademii Świętokrzyskiej, które omija od strony północnej i wzdłuż podnóża Góry Szydłowskiej dochodzi i przecina Al. Solidarności, a następnie skręca w kierunku południowym do ulicy Kasprowicza, gdzie zamyka się opisywany teren.

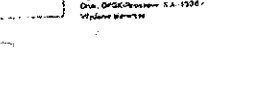
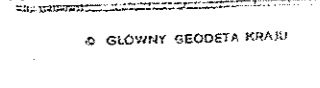
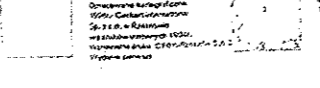
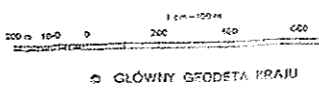
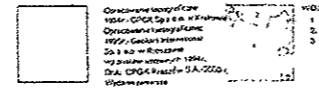
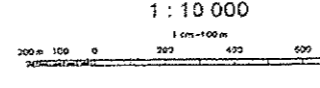
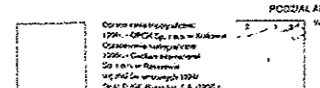
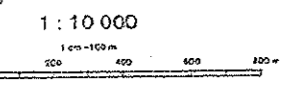
5. Granica części Obszaru funkcjonującego z Doliną Lubrzanki.

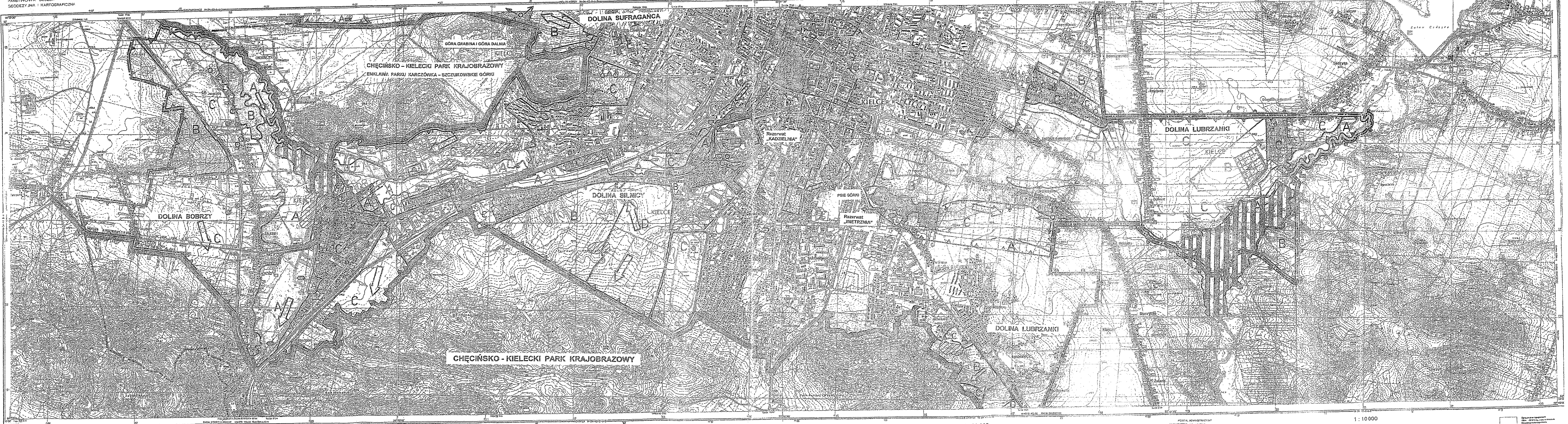
W obręb Doliny Lubrzanki wchodzi trzy oddzielne części terenu miasta, łączące się z ustanowionym Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu oraz Chęcińsko – Kieleckim Parkiem Krajobrazowym.

Granica pierwszej części terenu rozpoczyna się od skrzyżowania ulic Wojska Polskiego i Ks. Poniatowskiego (rejon Wietrzni), skąd biegnie w kierunku północnym wzdłuż zachodniego skraju hałdy, a następnie drogą polną skręca na wschód i dochodzi do ulicy Prostej, dalej ulicą Prosta do skrzyżowania z ulicą Cedzyńską. Od tego punktu skręca na północ i ulicami : Cedzyńską, Niestachowską, Zagórską, Napękowską, Radlińską, obejmując ogrody działkowe dochodzi do granicy administracyjnej miasta. Stąd biegnie generalnie w kierunku wschodnim otaczając miasto od wschodu (rejon Cedro – Mazur, zbiornik Mójcza, Domaszowice), zgodnie z przebiegiem jego granicy administracyjnej aż do obniżenia dolinnego położonego w odległości 600 m na południe od Zagórza Górnego (ulicy Prostej). Z tego punktu wyznaczoną linią prostą w kierunku zachodnim dochodzi do ulicy Wojska Polskiego i dalej tą ulicą biegnie do skrzyżowania ulic Wojska Polskiego i Ks. Poniatowskiego, gdzie zamyka się opisywany teren.

Granica drugiej części terenu rozpoczyna się w Bukówce od kompleksu leśnego, stąd ulicą Dobrą i Jałowcową dochodzi do ulicy Wojska Polskiego. Ulicą tą biegnie w kierunku południowo – wschodnim do granicy administracyjnej miasta, którą następnie skręca w kierunku zachodnim do ulicy Kleckiej. Z powyższego punktu skrajem kompleksu leśnego biegnie w kierunku zachodnim, a następnie w kierunku północnym do strumienia bez nazwy. Potem skręca w kierunku północno – zachodnim granicą dzielącą lasy prywatne i państwowe do rejonu ulicy Dobrej, gdzie zamyka się opisywany teren. Odcinek od ulicy Kleckiej stanowi zarazem granicę Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego.

Granica trzeciej części terenu rozpoczyna się od skrzyżowania ulic Ściegienego i Sukowskiej w Dyminach, skąd w kierunku wschodnim ulicą Sukowską dochodzi do granicy administracyjnej miasta, a następnie granicą administracyjną miasta w kierunku południowym i zachodnim do Browaru Belgia. Stąd skręca na północ wzdłuż ogrodzenia Browaru (po granicy własności) do doliny cieków wodnych (rowu), a dalej w kierunku zachodnim prostą 700 m linią do granicy sadu. Dalej biegnie w kierunku południowym do końca granicy sadu, skąd skręca w kierunku zachodnim linią prostą do ulicy Ściegienego oraz wzdłuż ulicy w kierunku północnym do skrzyżowania z ulicą Sukowską, gdzie zamyka się opisywany teren.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
Kielce

1:10 000
0 100 200 300 400 500 m

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
Kielce

1:10 000
0 100 200 300 400 500 m

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
Kielce

1:10 000
0 100 200 300 400 500 m

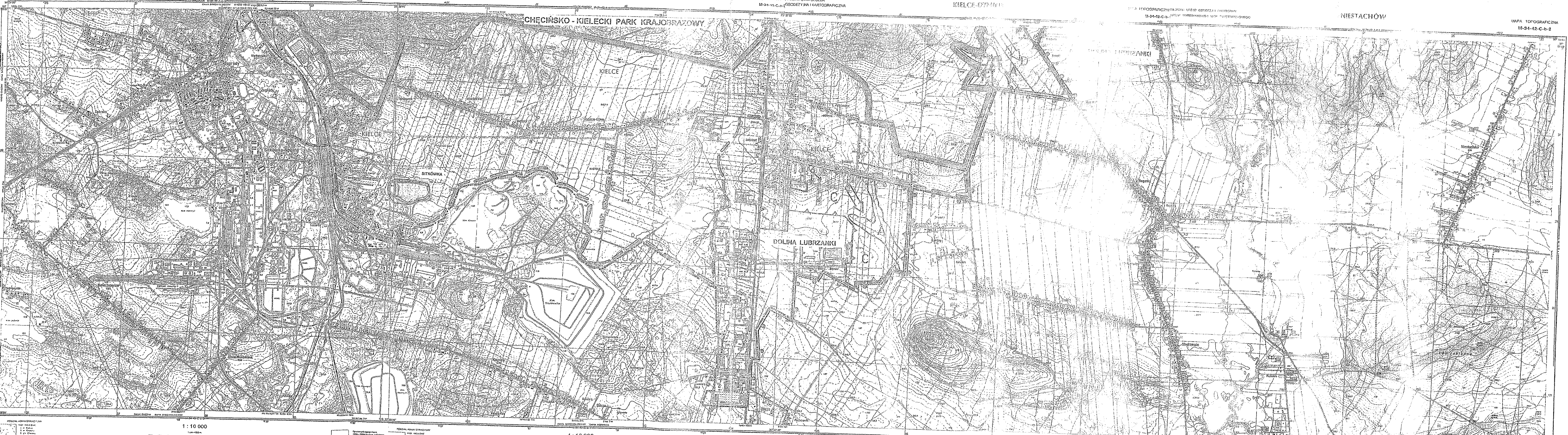
PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
Kielce

1:10 000
0 100 200 300 400 500 m

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
Kielce

CHECIŃSKO - KIELECKI PARK KRAJOBRAZOWY

DOLINA LUBRZANKI

1 : 10 000

0 200 400 600 800

© GŁÓWNY GEODETA KRAJU

1 : 10 000

0 200 400 600 800

© GŁÓWNY GEODETA KRAJU

1 : 10 000

0 200 400 600 800

© GŁÓWNY GEODETA KRAJU

1 : 10 000

0 200 400 600 800

© GŁÓWNY GEODETA KRAJU

1 : 10 000

0 200 400 600 800

© GŁÓWNY GEODETA KRAJU

Informacje podane zostały w skali 1:10000
Wielkość powierzchni podlega zmianom
niekiedy różni się od faktycznej

**MAPA
KIELECKIEGO OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
WRAZ ZE STREFAMI DZIAŁAŃ OCHRONNYCH**

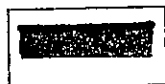
skala 1 : 10 000

Objaśnienia:

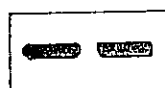
FORMY OCHRONY PRZYRODY:

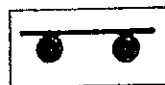
granica Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

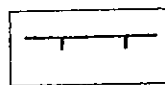
granica Chęciszko - Kieleckiego Parku Krajobrazowego

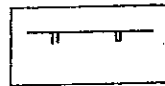
granica otuliny Chęciszko - Kieleckiego Parku
Krajobrazowego

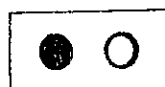
granica Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

granica rezerwatu przyrody

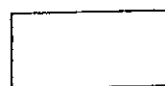

granica użytku ekologicznego

istniejące i proponowane pomniki przyrody żywej

**WALORYZACJA PRZYRODNICZO - EKOLOGICZNA OBSZARU
I FUNKCJONOWANIE PRZYRODY:**

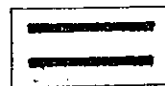
tereny częściowo przekształcone przez działalność człowieka

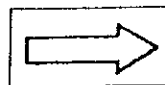
tereny przekształcone przez działalność człowieka

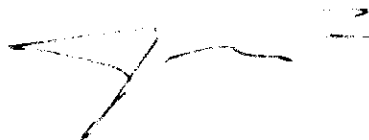
tereny silnie przekształcone przez działalność człowieka

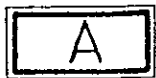
istniejące bariery ekologiczne

kierunki powiązań ekologicznych

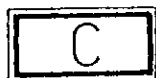
STREFY DZIAŁAŃ OCHRONNYCH:

tereny dolin rzecznych i cieków wodnych wyłączone¹ z zabudowy, narażone na zalewanie wielkimi wodami pełniące funkcje korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi

tereny ekosystemów leśnych, istniejącej i planowanej do urządzenia zieleni miejskiej, cmentarzy oraz ogrodów działkowych

tereny rolne, tereny istniejącej i rozwojowej zabudowy niskiej intensywności oraz usług rekreacji, sportu i wypoczynku wraz z zielenią towarzyszącą

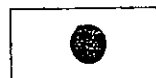

tereny zamknięte w obrębie obszaru o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych

ELEMENTY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU:

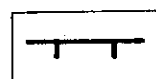
zabudowa Wzgórza Zamkowego

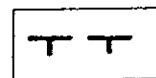
istniejące zespoły i obiekty zabytkowe

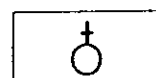
zabytkowe cmentarze i parki

strefa ochrony konserwatorskiej „A”

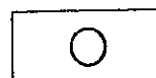
strefa ochrony konserwatorskiej „B”

kapliczki

obiekty małej architektury kultowej

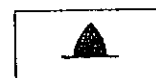
obiekty o cechach zabytkowych i miejsca dawnych dworów

relikty młynów wodnych

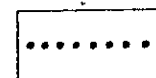
miejsca dawnego przemysłu

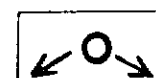
miejsca pamięci narodowej

stanowiska archeologiczne

historyczna eksploatacja surowców

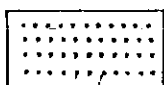

główne punkty i ciągi widokowe, wskazane do ochrony

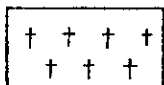
WYBRANE ELEMENTY ZAGOSPODAROWANIA TERENU:

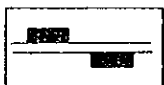
kompleksy leśne

tereny ogrodów działkowych

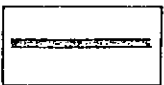
istniejące cmentarze

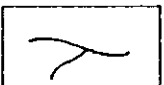
istniejąca zabudowa

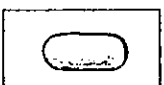
linie kolejowe

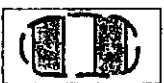
układ ulic i dróg

rzeki i cieki wodne

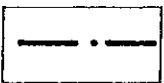

istniejące zbiorniki wód powierzchniowych

projektowane zbiorniki wód powierzchniowych

OZNACZENIA INNE:

granica administracyjna miasta

